

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2013. május 15.

FÖLDRAJZ

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2013. május 15. 14:00

I.

Időtartam: 20 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

**EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA**

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

Az **I. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **20 perc**, ebben a részben **a középiskolai atlasz**, illetve egyéb segédeszköz **nem használható**. Az idő letelte után **a megoldott feladatlapot adja át a felügyelő tanárnak!**

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

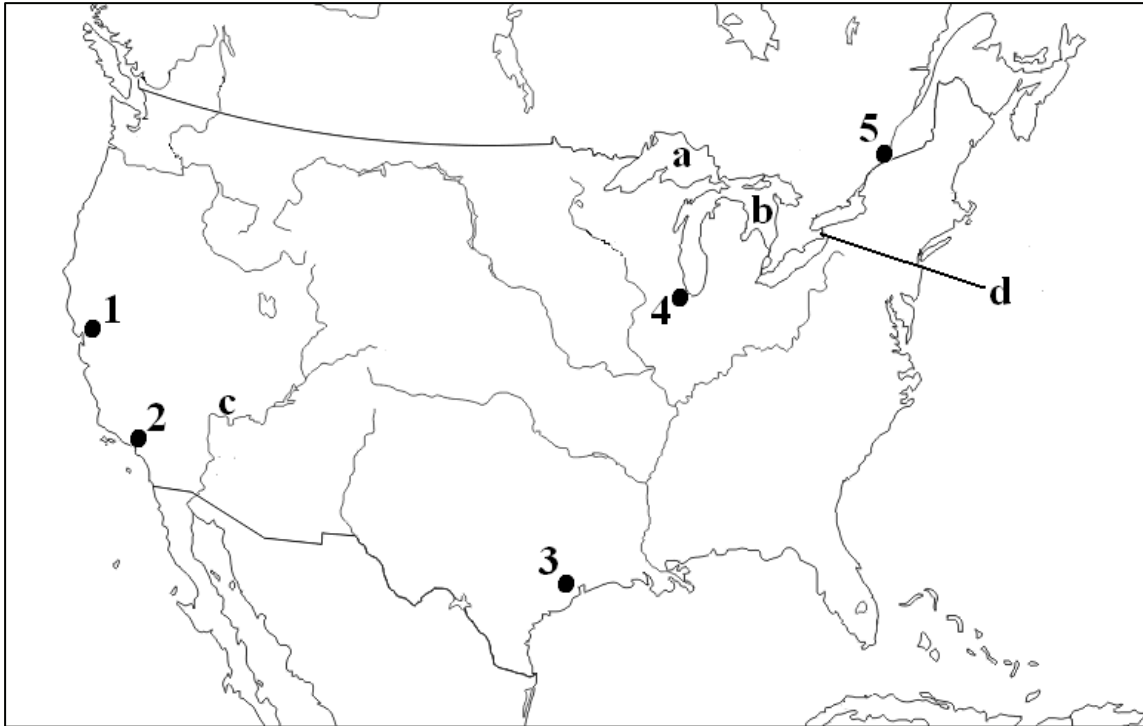
Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrésze pontot nem kaphat.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. rész

A feladatlap-rész megoldásához atlasz nem használható!

1. Tanulmányozza a térképvázlatot, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térképvázlatban betűkkel jelölt vízrajzi elemeket!

- a) -tó
- b) -tó
- c) (folyó)

Nevezze meg a **d** betűvel jelölt vízrajzi képződményt!

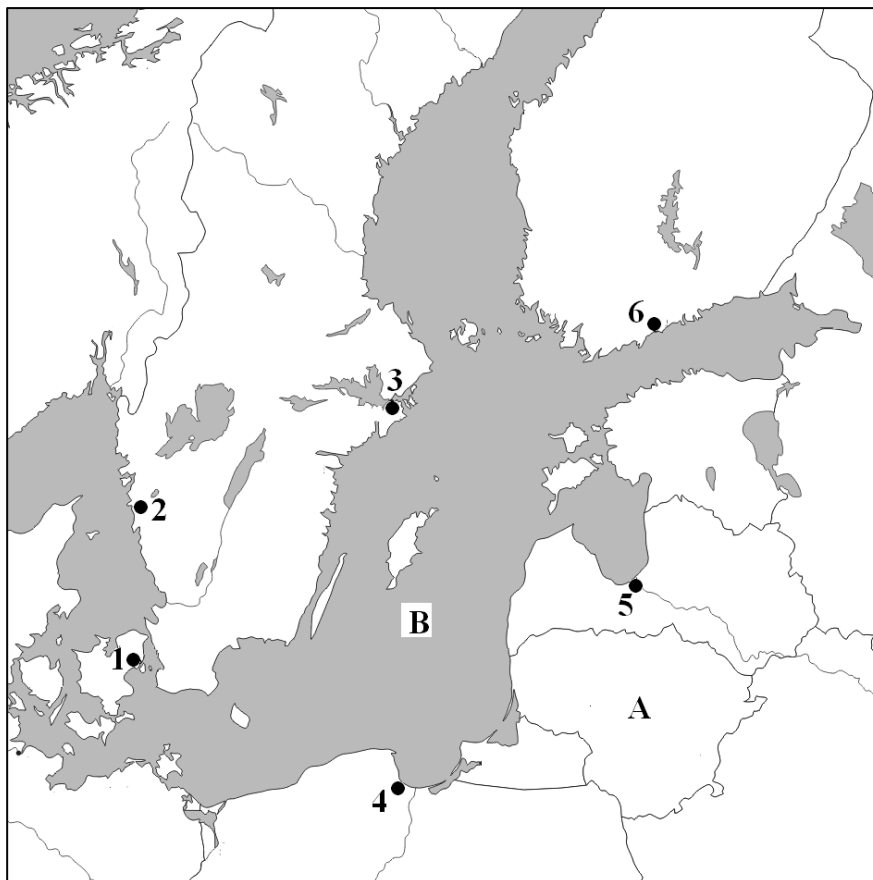
4 pont	
--------	--

b) Nevezze meg a térképvázlatban számokkal jelölt városokat!

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

5 pont	
--------	--

9 pont	
---------------	--

2. Tanulmányozza a térképészleket, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térképészleketben számokkal jelölt városokat!

1.
2.
3.
4.
5.
6.

6 pont	
--------	--

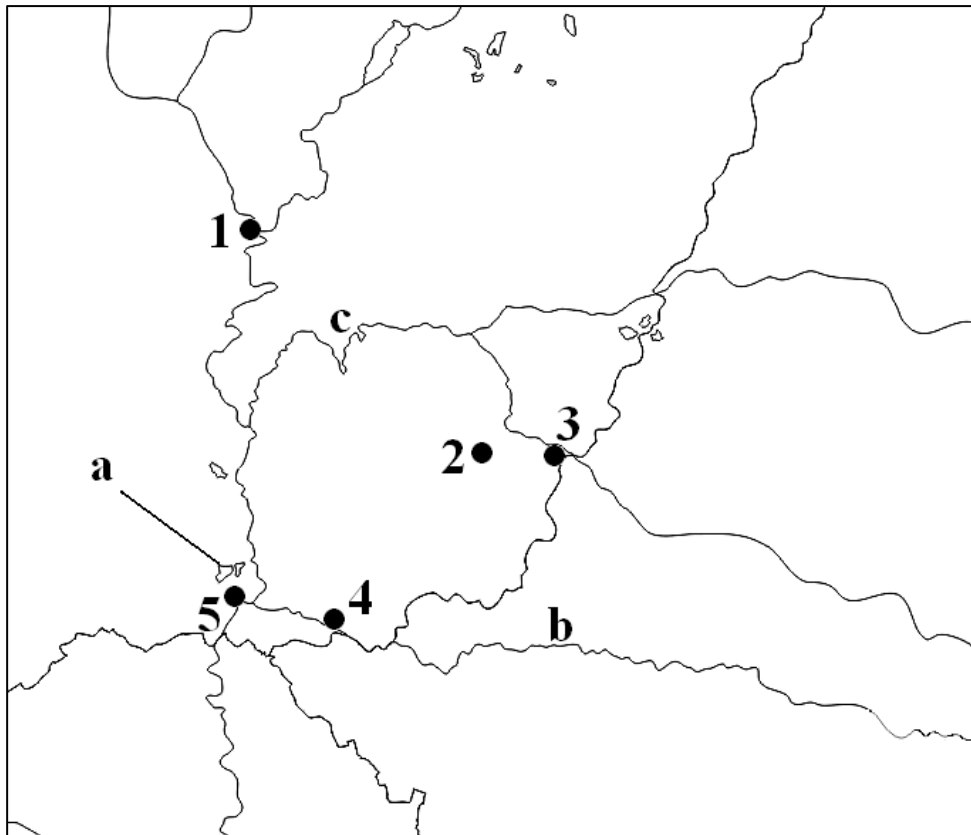
b) Nevezze meg a térképészleketben nagy betűvel jelölt földrajzi fogalmakat!

- A. (ország)
- B.-tenger

2 pont	
--------	--

8 pont	
---------------	--

3. Tanulmányozza a térképészleket, majd oldja meg a feladatokat!

a) Nevezze meg a térképészleketben számokkal jelölt városokat!

1.
2.
3.
4.
5.

5 pont	
--------	--

b) Nevezze meg a térképészleketben kisbetűvel jelölt vízrajzi elemeket!

- a) -tó
- b) (folyó)
- c) (folyó)

3 pont	
--------	--

8 pont	
---------------	--

<i>A feladatlap-részleket elérhet összes pontszám:</i>	25 pont	
---	----------------	--

I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor	feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám
	1.	9	
	2.	8	
	3.	8	
ÖSSZESEN		25	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek feladatsor		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum:

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2013. május 15.

FÖLDRAJZ
KÖZÉPSZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2013. május 15. 14:00

II.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

A **II. részfeladatlap** megoldására felhasználható időkeret **100 perc**. Ebben a részben a megoldáshoz használhatja a **középiskolai atlaszt**. Amennyiben indokolt, **használjon zsebszámológépet**, de a feladatlapban minden esetben **tüntesse fel a megoldás menetét is**. Ha szükséges, használhat körzőt és vonalzót is.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

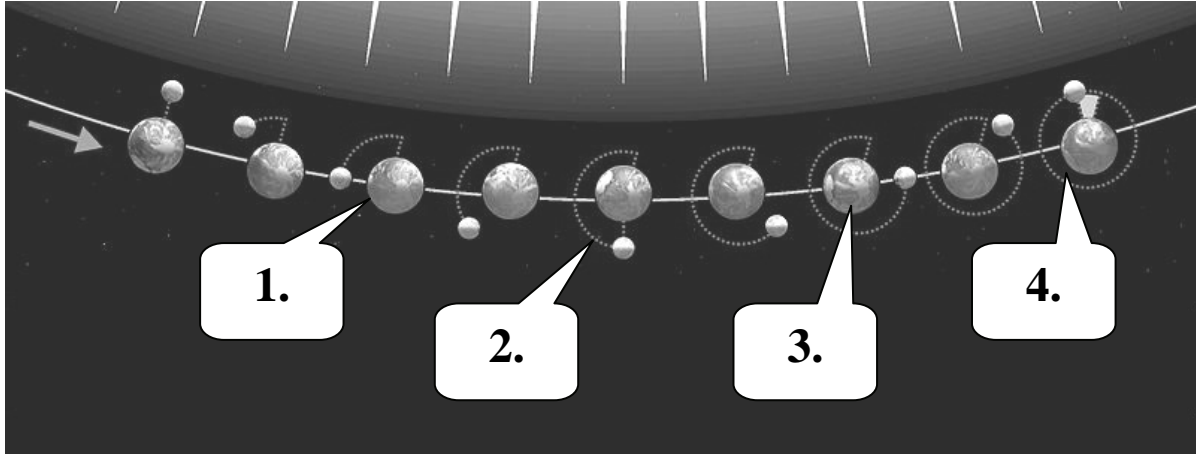
Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de a nem egyértelmű áthúzás, javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrésze pontot nem kaphat.

Mindig a feltett kérdéseknek megfelelően válaszoljon! Az elvártnál több válasz (pl. kettő helyett három példa megnevezése) nem jár többletponttal.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető** maximális **pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **szürke négyzetekbe** semmit **ne írjon!**

1. Tanulmányozza a holdfázisok kialakulását bemutató ábrát!

NAP

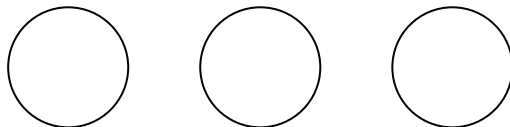

a) Mely holdfázisokat jelölik az egyes sorszámok? Írja a holdfázis nevét a sorszám után a vonalra!

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.

4 pont	
--------	--

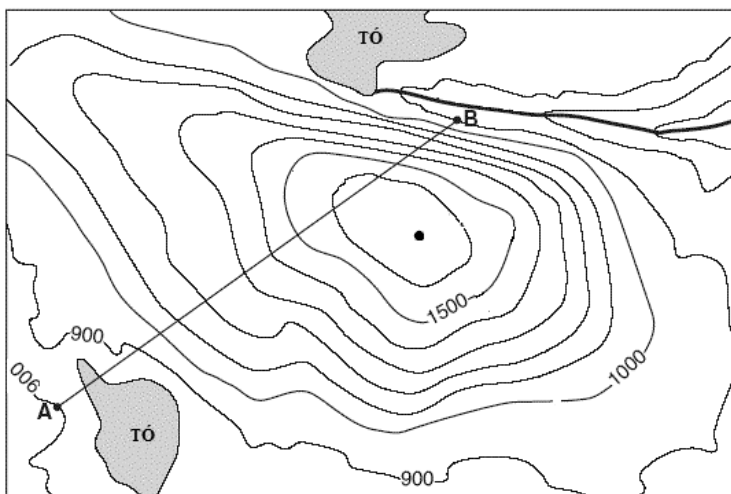
b) Milyen sorrendben helyezkednek el az égitestek (Hold, Föld, Nap) holdfogyatkozáskor? Írja az égitestek kezdőbetűjét a megfelelő sorrendben a körökbe!

1 pont	
--------	--

5 pont	
---------------	--

2. Tanulmányozza az ábrát, és oldja meg a feladatokat!

a) A domborzatábrázolás melyik módját ismeri fel az ábrán?

.....

Milyen egyéb domborzatábrázolási módot ismer? Nevezzen meg egyet!

.....

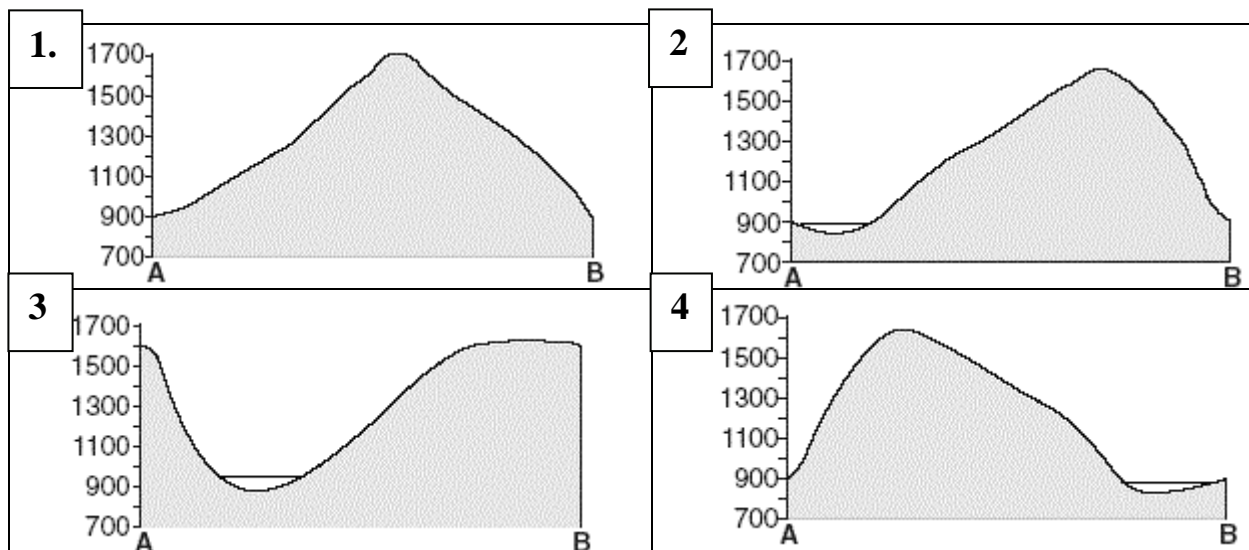
2 pont	
--------	--

b) Válassza ki, hogy melyik keresztmetszet készült az **A–B** vonal mentén! Írja a keresztmetszet sorszámát a vonalra!

Sorszám:

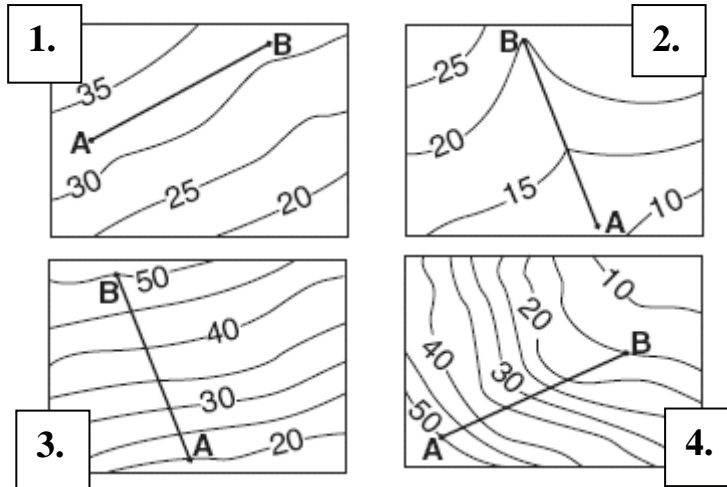
Melyik két kerek százazs érték közé eshet a hegycsúcs magassága! Írja az értéket a vonalra!

Magasság: – m

2 pont	
--------	--

c) Az alábbi ábrák mindegyikén az A és B pont között, légvonalban 2 km a távolság. Melyik ábrán a legmeredekebb a két pont közötti út a valóságban? Karikázza be a megfelelő ábra sorszámát!

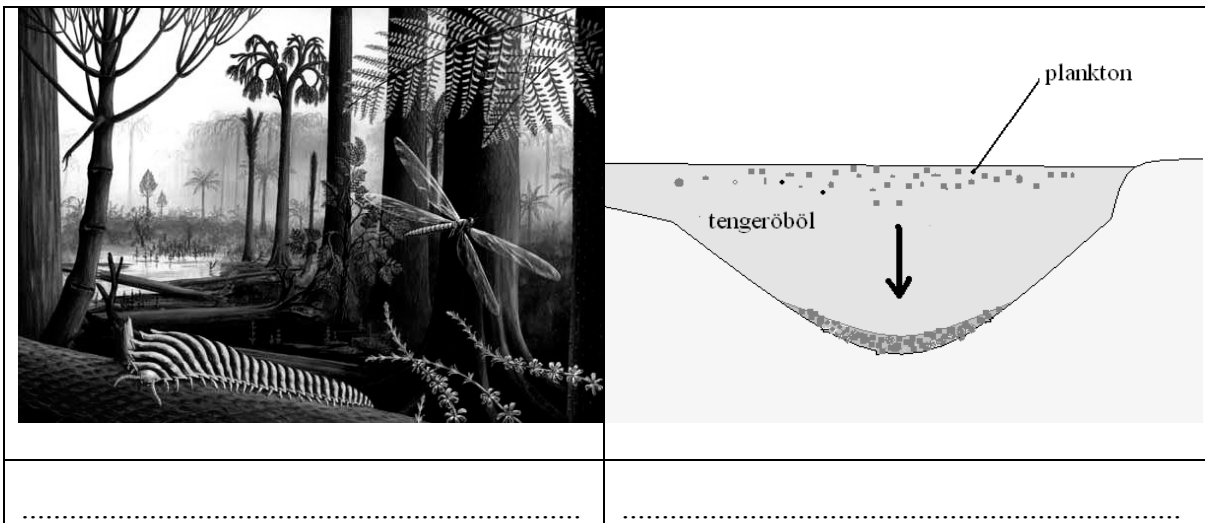

1 pont

5 pont

3. Tanulmányozza a képeket, és oldja meg a feladatokat!

Melyik két ásványkincs keletkezésének körülményeit ábrázolják a képek? Írja az ásványkincs nevét a kép alá a vonalra!

A kőzetek mely csoportjaiba soroljuk mindkettőt a keletkezésük alapján?

..... ezen belül:

Milyen körülmények közé kell kerülnie a kiindulási anyagnak mindkét esetben, hogy az átalakulás végbemenjen? Karikázza be az egyetlen megfelelőt!

- a) oxigéndús közegbe,
- b) oxigéntől elzárt térbe,
- c) be kell olvadnia a magmába,
- d) alacsonyabb nyomású közegbe

5 pont

4. Döntse el, hogy igazak vagy hamisak a következő megállapítások! Írjon I betűt az igaz, és H betűt a hamis megállapítások sorszámára elé!

- 1. Az andezites vulkánosság a távolodó kőzetlemezszegekhez kapcsolódik.
 2. Az óceáni kéregben nincs felső gránitos réteg.
 3. A kőzetburkot a kéreg és a földköpeny felső képlékeny rétege alkotja.
 4. Az Eurázsiai-hegységrendszert két szárazföldi kőzetlemez ütközése alakította ki.

4 pont	
---------------	--

5. Oldja meg a feladatot!

Egy átlagos napon egy osztály tanulói a táblázatban jelölt időpontokban megmérték a levegő hőmérsékletét. A mért adatok azonban összekeveredtek.

a) Írja az adatokat a táblázatba a megfelelő helyre!

A mért hőmérsékleti adatok: 19 °C, 22 °C, 23 °C

12 óra	14 óra	15 óra

Indokolja a megoldást!

.....

.....

5 pont	
---------------	--

b) Mely fogalmakra ismer a meghatározások alapján? Írja a fogalmakat a meghatározások után a vonalra!

1. Azt fejezi ki, hogy a levegőben lévő vízgőz mennyisége hány százaléka az adott hőmérsékleten befogadható maximális vízgőz mennyiségének.

.....

2. Az a hőmérsékleti érték, amelyen a levegő telítetté válik.

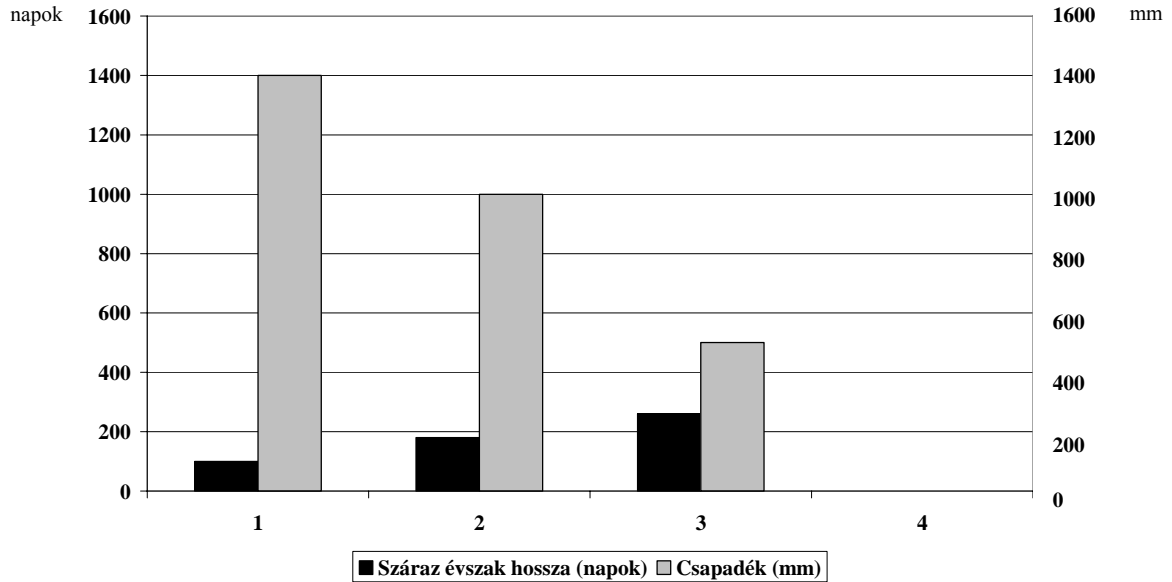
.....

2 pont	
---------------	--

7 pont	
---------------	--

6. Tanulmányozza az alábbi diagramot, és válaszoljon a kérdésekre!

A sötét oszlop a száraz évszak hosszát jelöli napokban kifejezve, a világos oszlop az évi csapadékmennyiséget mm-ben. A vízszintes tengely alatti számok egy-egy földrajzi helyet jelölnek az Egyenlítőtől távolodó sorrendben.

a) Melyik földrajzi övezetre jellemzőek az adatok?

..... övezet

Melyik övben található az **1, 2, 3** számmal jelölt földrajzi helyek?

..... öv

2 pont	
--------	--

b) Fogalmazza meg, milyen összefüggés van az adatok között!

.....

1 pont	
--------	--

c) Nevezze meg az öv természetes növényzetét!.....

Milyen a folyók vízjárása?

Hol lesz a legerőteljesebb a mállás? Írja a megfelelő hely sorszámát a vonalra!.....

3 pont	
--------	--

d) Rajzolja a diagramba a **4.** számú hely lehetséges adatait!

Melyik nevezetes szélességi kör húzódhat ennek közelében?

3 pont	
--------	--

9 pont	
---------------	--

7. Tanulmányozza a táblázatot, és válaszoljon a kérdésekre!

Pénzváltó	Vételi árfolyam (Ft)	Eladási árfolyam (Ft)
1.	282,0	305,5
2.	284,8	302,5
3.	281,9	305,4
4.	281,6	305,0
5.	283,4	303,9

- a) Ha egy osztrák turista be akar váltani 100 eurót, akkor melyik pénzváltót érdemes választania?

A pénzváltó sorszáma:

Indokolás:

.....

2 pont	
--------	--

- b) Melyik pénzváltót javasolja annak a honfitársunknak, aki 100 eurót szeretne vásárolni?

A pénzváltó sorszáma:

Indokolás:

.....

2 pont	
--------	--

- c) A következő napon leértékelték a forintot az euróhoz képest. Hogyan hatott ez a pénzváltásra? Karikázza be a helyes megállapítások sorszámát! *A lehetséges helyes válaszoknál több bekarikázása pontlevonással jár.*

1. A vételi árfolyam értékei nőttek.
2. A vételi árfolyam értékei nem változtak.
3. Az eladási árfolyam értékei csökkentek.
4. A vételi árfolyam értékei csökkentek.
5. Az eladási árfolyam értékei nőttek.
6. Az eladási árfolyam értékei nem változtak.

2 pont	
--------	--

6 pont	
---------------	--

8. Döntse el, hogy a képen látható településtípusok közül melyikre jellemzőek a megállapítások! Írja a megfelelő betűjelet a megállapítás sorszámára elé!

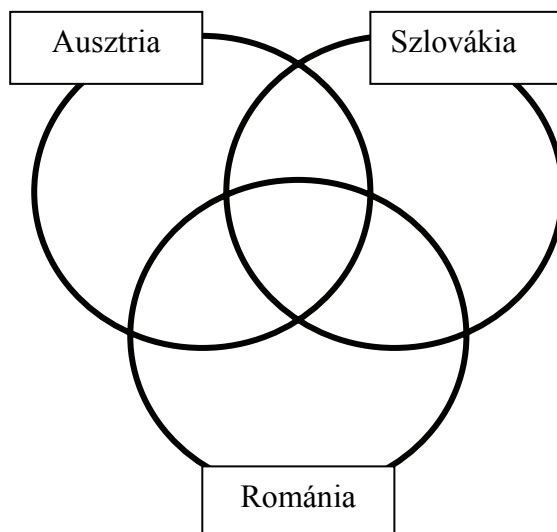
A**B**

- A) A településtípus
- B) B településtípus
- C) mindkét településtípusra jellemző
- D) egyikre sem jellemző

- 1. A mezőgazdaság hívta életre.
- 2. Lakói hagyományosan döntően az iparban, illetve a szolgáltatásban dolgoznak.
- 3. A fejlett országokban is megtalálható.
- 4. Az itt élők aránya a fejlődő országokban nő rohamosan.
- 5. Alaprajz, népességszám és szerepkör alapján is csoportosíthatjuk.
- 6. Az agglomeráció része is lehet.

6 pont	
---------------	--

9. Írja az ábra alatti állítások sorszámát a halmazábra megfelelő helyére!

1. Magyarországgal közös nemzeti park található a területén.
2. Hivatalos nyelve a szláv nyelvcsaládba tartozik.
3. Újkeletű autó- és elektronikai ipara vált gazdasága húzóágazatává.
4. Áramtermelésében kiemelkedő jelentőségűek a megújuló energiaforrások.
5. Közép-Európa ércekben és ásványi energiahordozókban leggazdagabb országa.
6. Kősóbányászata jelentős.
7. Határmenti területein magyar nemzetiségű lakosság is él.

7 pont	
---------------	--

10. A bal oldali oszlopban egy-egy megállapítás elejét olvashatja, a jobb oldalon találja a lehetséges befejezéseket. Keresse meg az összeillő mondatrészeket! Írja a kezdő mondatrészek után a helyes befejezés betűjelét a vonalra! Egy mondatkezdéshez több befejezés is tartozhat.

<p>1. Hazánkban az alföldi terület jelentős részén</p>	<p>A) ... a mészkőhegységek mélyén rejtőző karsztvíz-készletből nyerik az ivóvizet.</p>
<p>2. Magyarország számos pontján a felszín alól feltörő hévíz</p>	<p>B) ... a réteg (artézi) vizek játszanak fontos szerepet az ivóvízellátásban.</p>
<p>3. A nagyobb folyók mellett fekvő településeken</p>	<p>C) ... többnyire csápos kutak biztosítják a vízellátást.</p>
<p>4. A bakonyi településeken elsősorban</p>	<p>D) ... gyógyászati célra is hasznosítható.</p> <p>E) ... gyakorta okoz károkat a mezőgazdasági művelésben a belvíz.</p>

5 pont	
---------------	--

11. Az alábbi táblázat Afrika forró övezeti mezőgazdaságának jellemzőit mutatja be. Egészítse ki a táblázatot a szókészlet felhasználásával! Írja a megfelelő fogalmak sorszámát a négyzetekbe! Nem tud minden fogalmat felhasználni.

1. ültetvényes gazdálkodás, 2. banán, 3. datolya, 4. kávé,
 5. istállózó állattartás, 6. nomád állattartás,
 7. égető-talajváltó gazdálkodás, 8. kakaó, 9. búza,
 10. olajbogyó, 11. oázisgazdálkodás, 12. gyapot

öv	gazdálkodási mód	termesztett növény	állattenyésztés típusa
egyenlítői	☐ ☐	☐ ☐	nem jellemző
átmeneti	☐ ☐	☐ ☐ köles	☐
térítői	☐	☐	

9 pont

12. Oldja meg az energiatermelés környezeti kockázataival kapcsolatos feladatokat!

a) Milyen fűtőanyagokat használnak, illetve használtak az alábbi erőművek!

<p>VISONTA</p> 	<p>CSERNOBIL</p>
1.	2.

2 pont

- b) Nevezze meg az **1. képen** látható erőműhöz hasonló fűtőanyagot használó erőművek által legnagyobb mennyiségben kibocsátott két jellemző szennyező gázt! Írjon egy-egy példát az általuk okozott környezeti problémákra!

gáz:

Környezeti probléma:

.....

gáz:

Környezeti probléma:

.....

Milyen környezetvédelmi problémát vet föl a **2.** képen láthatóhoz hasonló típusú erőmű működtetése, még zavartalan üzemelés esetében is? Írjon egy példát!

.....

.....

5 pont	
--------	--

7 pont	
---------------	--

<i>A feladatlap-résszel elérhet összes pontszám: 75 pont</i>	
---	--

		maximális pontszám	elért pontszám
I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor		25	
I. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor	1.	5	
	2.	5	
	3.	5	
	4.	4	
	5.	7	
	6.	9	
	7.	6	
	8.	6	
	9.	7	
	10.	5	
	11.	9	
	12.	7	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma:		100	

javító tanár

Dátum:

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
(I. Topográfiai ismeretek, készségek — feladatsor II. Földrajzi ismeretek, képességek — feladatsor) Az írásbeli vizsgarész pontszáma		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: